

واکاوی نقش سبک رهبری اخلاقی مدیران بر اشتیاق شغلی معلمان و سلامت روان دانش آموزان: با میانجی‌گری جو روانی-اجتماعی کلاس درس

کریم ولی پور^۱

^۱ گروه مدیریت آموزشی دانشگاه پیام نور، تهران، ایزان

چکیده

هر این پژوهش با هدف تبیین مدل ساختاری تأثیر رهبری اخلاقی مدیران آموزشی بر متغیرهای کلیدی عملکرد و بهزیستی در نظام تعلیم و تربیت انجام شد. با توجه به اهمیت روزافزون توجه به ابعاد انسانی در مدیریت آموزشی، این مطالعه به بررسی نقش چندبعدی رهبری اخلاقی بر اشتیاق شغلی معلمان و سلامت روان دانش‌آموزان پرداخت و نقش جو روانی-اجتماعی کلاس درس را به عنوان یک متغیر میانجی آزمود. این پژوهش از نظر روش‌شناختی، از نوع توصیفی-همبستگی و به لحاظ رویکرد، کمی است و با استفاده از روش پیمایشی انجام پذیرفته است. جامعه آماری شامل کلیه مدیران و معلمان مدارس متوسطه شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۳ بود که با استفاده از نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای، مورد بررسی قرار گرفتند. ابزارهای اندازه‌گیری شامل پرسشنامه‌های استاندارد شده رهبری اخلاقی (MLQ)، اشتیاق شغلی اولریش (UWES)، مقیاس سلامت روان دانش‌آموزان و شاخص جو کلاس درس اسمیت بود. برای تحلیل داده‌ها از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) با نرم‌افزار آموس (AMOS) استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها نشان داد که سبک رهبری اخلاقی مدیران تأثیر مثبت و معناداری بر اشتیاق شغلی معلمان دارد. همچنین، رهبری اخلاقی بر جو روانی-اجتماعی کلاس درس اثر مثبت و معناداری داشت و این جو، خود به صورت کامل در میانجی‌گری رابطه بین رهبری اخلاقی و اشتیاق شغلی نقش ایفا می‌کند. علاوه بر این، یافته‌ها تأیید کردند که جو روانی-اجتماعی مثبت کلاس درس، تأثیر مثبتی بر افزایش سلامت روان دانش‌آموزان دارد و به طور غیرمستقیم، رهبری اخلاقی را به سلامت روان دانش‌آموزان پیوند می‌دهد. در نهایت، تأثیر مستقیم رهبری اخلاقی بر سلامت روان دانش‌آموزان نیز تأیید شد، اما نقش میانجی جو کلاس، اهمیت محیط تعاملی ایجاد شده توسط رهبری اخلاقی را دوچندان می‌سازد. بر اساس یافته‌ها، پیشنهاد می‌شود مدیران آموزشی بر تقویت مؤلفه‌های اخلاقی در رهبری خود تمرکز کرده و سیاست‌هایی را اتخاذ کنند که به طور هدفمند جو مثبت و حمایتی در کلاس‌های درس را تقویت نماید تا به طور همزمان سلامت حرفه‌ای معلمان و بهزیستی روانی دانش‌آموزان تضمین شود.

واژه‌های کلیدی: رهبری اخلاقی، اشتیاق شغلی، سلامت روان، مدیریت آموزشی، مدل‌سازی معادلات ساختاری.